

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 121/25

mun. Chișinău

23 august 2023

Inspectorul de integritate principal al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Cristina Prisacari, examinând materialele controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese inițiat în privința dlui Leonid Popov, director al Institutului de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „Nicolae Dimo”, IDNP XXXXX, domiciliat în XXXXX, în temeiul art. 19 lit. b), lit. g) și art. 38 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*,

CONSTATĂ:

La data de 28.04.2023 în cadrul Autorității Naționale de Integritate (*în continuare Autoritatea*) a fost înregistrată sesizarea nr. 3720 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Leonid Popov, director al Institutului de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „Nicolae Dimo” (în continuare IPAPS „Nicolae Dimo”), care la aceeași dată, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate* a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, cod numeric atribuit 20230225006.

Potrivit sesizării, dl Leonid Popov, în exercitarea funcției de director al instituției publice ar fi admis încălcarea regimul juridic al conflictelor de interese prin angajarea în cadrul IPAPS „Nicolae Dimo” a dlui XXXXX în calitate de muncitor necalificat paznic, portar, care deține calitatea de persoană apropiată „părinte” și a dlui XXXXX, în calitate de paznic, portar care, în raport cu dl Popov Leonid deține calitatea de persoană apropiată „socru”.

În corespundere cu prevederile art. 31 alin. (1) și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate* (în continuare Legea nr. 132/2016), în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului.

În urma verificării sesizării sub aspectul respectării condițiilor de formă și conținut s-a stabilit că, sesizarea corespunde cerințelor legale stabilite la art. 75 alin. (1) din Codul administrativ.

Potrivit datelor din sistemul informațional e-Integritate s-a stabilit că, dl Leonid Popov deține calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a*

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

intereselor personale (în continuare Legea nr. 133/2016), prin exercitarea funcției de director al IPAPS „Nicolae Dimo”, conducător al organizației publice.

Conform materialelor atașate la sesizare, se confirmă faptul că, dl Leonid Popov, în calitate de director al IPAPS „Nicolae Dimo”, la data de 04.01.2021 a încheiat Contractul individual de muncă nr. C622 cu dl XXXXX, în calitate de muncitor necalificat paznic, portar prin cumul extern, pe perioadă nedeterminată. În același mod, conducătorul instituției publice, în calitate de angajator a încheiat act juridic (Contractul individual de muncă nr. C623 din 04.01.2021) și cu dl XXXXX, în calitate de muncitor necalificat paznic, portar prin cumul extern, pe perioadă nedeterminată.

Atât la etapa verificării prealabile a sesizării cât și în cadrul controlului, în temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20 alin. (1) lit. a)-d), art. 33 alin. (6) – (7) și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate a consultat „*Registrului de Stat al Populației*”, unde a stabilit că dl XXXXX, este tatăl dlui Leonid Popov, director al IPAPS „Nicolae Dimo”, iar dl XXXXX este socrul subiectului verificării, astfel confirmându-se relațiile de persoane apropiate, în sensul definit de art. 2 al Legii nr. 133/2016.

La etapa verificării prealabile a sesizării, luând act de aspectele semnalate în sesizare de petent, de calitatea de subiect al declarării și de obligația dlui Leonid Popov de a respecta regimul juridic al conflictelor de interese, coroborate cu prevederile cadrului legal pertinent, inspectorul de integritate a determinat existența aparenței de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către subiectul verificării. Respectiv, la data de 12.05.2023 prin Procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 66/25, în privința dlui Leonid Popov, director al IPAPS „Nicolae Dimo”, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

La data de 13.05.2023, în adresa dlui Leonid Popov a fost expediat demersul nr. 04-25/3051, prin care a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, precum și despre drepturile de care beneficiază în conformitate cu art. 32 din Legea 132/2016, în calitate de persoană supusă controlului. Avizul poștal nr. DS8004608432AS a confirmat recepționarea de către subiectul controlului a informației privind inițierea procedurii de control.

Inspectorul de integritate a solicitat și respectiv, a recepționat informații, acte, documente justificative relevante controlului efectuat și a stabilit că, în baza Contractului *între Fondator și director al Instituției Publice Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „Nicolae Dimo” nr.2* încheiat între părți la data de 03.03.2020, dl Leonid Popov a fost angajat în calitate de director al acestei instituții.

În calitate de angajator al instituției publice, dl Leonid Popov a încheiat mai multe acte administrative și juridice în privința persoanelor apropiate, a dlui XXXXX „părinte” și a dlui XXXXX „socru”, angajați în calitate de muncitori necalificați precum paznic, portar prin cumul extern, pe perioadă nedeterminată, după cum urmează:

- Contractul individual de muncă nr. C622 din 04.01.2021 cu privire la angajarea dlui XXXXX, în calitate de muncitor necalificat paznic, portar prin cumul extern pe perioadă nedeterminată;
- Acordul adițional nr. A731 din 31.12.2021 cu privire la extinderea termenului Contractului individual de muncă nr. C622;
- Ordinul nr. 191-p din 31.12.2021 cu privire la prelungirea și perfectarea Contractului individual de muncă nr. C622;

- Acord suplimentar nr. A767 din 01.08.2022 la Contractul individual de muncă nr. C622, prin care dl XXXXX a fost angajat în calitate de portar;
- Ordinul nr. 177-p din 30.12.2022 cu privire la perfectarea Contractelor individuale de muncă, prin care a fost prelungită durata Contractului individual de muncă nr. C622 în funcția de portar, pe 0,5 unități, cumul extern;
- Acordul adițional nr. 861 din 31.12.2022 cu privire la extinderea termenului Contractului individual de muncă nr. C622;
- Ordinul nr. 19-p din 31.03.2023 cu privire la demisie, prin care dl XXXXX a fost demis din funcția de portar;
- Contractul individual de muncă nr. C623 din 04.01.2021 cu privire la angajarea dlui XXXXX, în calitate de muncitor necalificat paznic, portar prin cumul extern, pe perioadă nedeterminată;
- Ordinul nr. 192-p din 31.12.2021 cu privire la prelungirea și perfectarea Contractului individual de muncă nr. C623 din 04.01.2021 privind angajarea dlui XXXXX, în calitate de portar, 0,5 cumul extern;
- Acordul adițional nr. A732 din 31.12.2021 cu privire la extinderea termenului Contractului individual de muncă nr. C623;
- Acord suplimentar nr. A780 din 01.08.2022 la Contractul individual de muncă nr. C623 prin care dl XXXXX a fost angajat în calitate de portar;
- Ordinul nr. 178-p din 30.12.2022 cu privire la perfectarea Contractului individual de muncă, prin care a fost prelungită durata Contractului individual de muncă nr. C623 privind angajarea dlui XXXXX în funcția de portar pe 0,5 unități, cumul extern;
- Acordul adițional nr. 863 din 31.12.2022 cu privire la extinderea termenului Contractului individual de muncă nr. C623 în privința dlui XXXXX.

Deci, în procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, în exercitarea funcției de director al IPAPS „Nicolae Dimo”, subiectul controlului a avut obligația să respecte principiile generale de evitare a conflictelor de interese prevăzute de art. 11 din Legea nr. 133/2016, prin servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, asigurarea transparenței și controlului public al activității, precum și responsabilitatea individuală și exemplul personal.

Reieșind din materialele acumulate în cadrul controlului s-a stabilit că dl Leonid Popov în procesul exercitării atribuțiilor de serviciu, având interes personal ce rezultă din relațiile sale cu persoanele apropiate „părinte” și „socru”, a emis acte administrative și a încheiat direct acte juridice în privința acestora, ignorând prevederile legale de declarare și soluționare a conflictului de interese real.

În acest context, în vederea respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-25/3237 din 22.05.2023, inspectorul de integritate i-a solicitat dlui Leonid Popov să-și prezinte punctul de vedere asupra admiterii conflictului de interese în exercitarea funcției de director al IPAPS „Nicolae Dimo”, în raport cu persoanele apropiate.

La data de 26.05.2023, în cadrul Autorității a fost înregistrat cu nr. 4449 explicația subiectul controlului prin care comunică: „... Contractele de muncă a domnilor XXXXX și XXXXX în cadrul institutului datează cu anul 2017 în aceeași funcție de portar. Din considerentul că nu există nici un temei conform Codului Muncii pentru demisie, s-a continuat contractul de muncă. Despre conflictul de interese până la momentul actual cunoașteam că apare atunci când interesele subiectului declarării influențează sau ar putea

influența necorespunzător îndeplinirea obligațiilor și responsabilităților oficiale. În cadrul Institutului de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „Nicolae Dimo”, dl XXXXX și XXXXX sunt angajați prin cumul extern, nu sunt la careva funcție de decizie, de deținere a informației sau a altor obligațiuni care pot influența necorespunzător asupra îndeplinirii de către mine a obligațiilor și responsabilităților de serviciu.... . Prelungind contractele de muncă pentru dl XXXXX și XXXXX nu am cunoscut faptul că m-aș fi aflat în conflict de interese și că trebuie să anunț ANI și MAIA”.

Analizând explicațiile dlui Leonid Popov prin prisma cadrului legal și materialul probatoriu disponibil, inspectorul de integritate reține că argumentele nu pot fi reținute inclusiv din considerentul că, conform clauzelor contractuale specificate la pct. 3.4 *directorul, în cazul în care trebuie să ia o decizie, sau să participe la luarea unei decizii, sau să întreprindă în îndeplinirea atribuțiilor sale, alte acțiuni ce influențează sau pot influența interesele personale (tranzacție cu conflict de interese), este obligat să informeze imediat Fondatorul până la adoptarea deciziei respective.* Or, necunoașterea unor exigențe nu prezintă o scuză plauzibilă întru justificarea eliberării de răspundere generată de încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese stabilită în prezentul control, în contextul în care dl Leonid Popov avea obligația să se conformeze prevederilor art. 12 alin. (4) și (5) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale.*

Mai mult decât atât, reglementările cu privire la conflictele de interese impune o obligație de a declara în termen și de a soluționa corespunzător conflictul de interese real în care se află subiectul declarării, obligație care, nu are drept scop îngrădirea, interzicerea sau limitarea dreptului persoanelor (în speță „părinte” și „socru”) la o activitate în cadrul Institutului de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „Nicolae Dimo”, însă acțiunile întreprinse de către subiectul declarării nu trebuie să contravină prevederilor legale stabilite expres de legiuitor. Or, implicarea în procesul de luare a deciziilor, de emitere a actelor administrative și juridice enunțate supra, atrag după sine consumarea conflictului de interese.

În sensul definit la art. 2 din Legea nr. 133/2016:

conflictul de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Conform art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter

patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu prevederile art. 12 alin. (4), (5) al aceluiași act normativ rezultă că, în cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat:

- să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de **3 zile** de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află;

- să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.

Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În context, dl Leonid Popov a avut obligația să informeze organul ierarhic superior, la caz Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al RM despre situația de conflict de interese real în care s-a aflat, imediat, dar nu mai târziu de **3 zile** de la data constatării, precum și obligația să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită acte administrative și să nu încheie acte juridice pînă la primirea opțiunii de soluționare a conflictului de interese.

La caz, inspectorul de integritate reține că, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al RM, în calitate de organ ierarhic superior, a comunicat că, nu au fost înregistrate Declarații cu privire la declararea conflictului de interese real de către subiectul controlului în privința persoanelor apropiate.

Conform art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016, *conflictul de interese consumat* reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor de declarare și soluționare.

Art. 14 alin. (3) al aceluiași act normativ stabilește că, pînă la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

În contextul celor expuse supra, urmare a examinării în ansamblu a tuturor circumstanțelor de fapt constatate în baza materialelor acumulate, având în vedere cadrul legal pertinent ce guvernează speța, inspectorul de integritate constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Leonid Popov manifestat prin emiterea actelor administrative și încheierea directă a actelor juridice cu persoanele apropiate enunțate, prin ce a admis consumarea conflictelor de interese în sensul art. 12 alin. (10) din Legea 133/2016.

Urmare a celor constatate, potrivit prevederilor **art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016**, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, constituie temei

pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

Prin prisma **art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016**, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Sub aspect procedural, în conformitate cu prevederile **art. 39 alin. (1) din Legea nr. 132/2016**, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru aceasta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Consecutiv, potrivit **art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016**, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Din informațiile disponibile, în baza probatoriului administrat, inspectorul de integritate atestă că, subiectul controlului vizat nu a avut abateri similare anterior pe domeniul de competență al Autorității Naționale de Integritate. Succesiv, la etapa adoptării deciziei de sancționare a subiectului controlului, inspectorul de integritate nu consideră oportun de a solicita încetarea raporturilor de muncă și aplicarea interdicției de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică subiectului vizat.

Ținând cont de aceste constatări, pentru abaterile comise, dlui Leonid Popov, director al IPAPS „Nicolae Dimo”, urmează ai fi aplicată sancțiune contravențională conform prevederilor Codului Contravențional al RM.

În baza celor expuse, exercitând dreptul discreționar în conformitate cu prevederile art. 19, art. 20 și art. 35-39 din Legea nr. 132/2016, art. 12, 14 și 23 din Legea nr. 133/2016, inspectorul de integritate,

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Leonid Popov, director al Institutului de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „Nicolae Dimo”, manifestat prin nedeclararea și nesoluționarea conflictului de interese real și admiterea conflictului de interese consumat în cazul semnării actelor administrative și încheierii directe a actelor juridice în privința persoanelor apropiate „părinte” și „socru”, în circumstanțele descrise în prezentul Act.

2. Se aduce la cunoștința dlui Leonid Popov actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4. În condițiile art. 36 alin. (1) din Legea 132/2016, Actul de constatare poate fi contestat în aceleași condiții de către autorul sesizării.

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

**Inspector de integritate principal
al Inspectoratului de Integritate**

Cristina Prisacari